

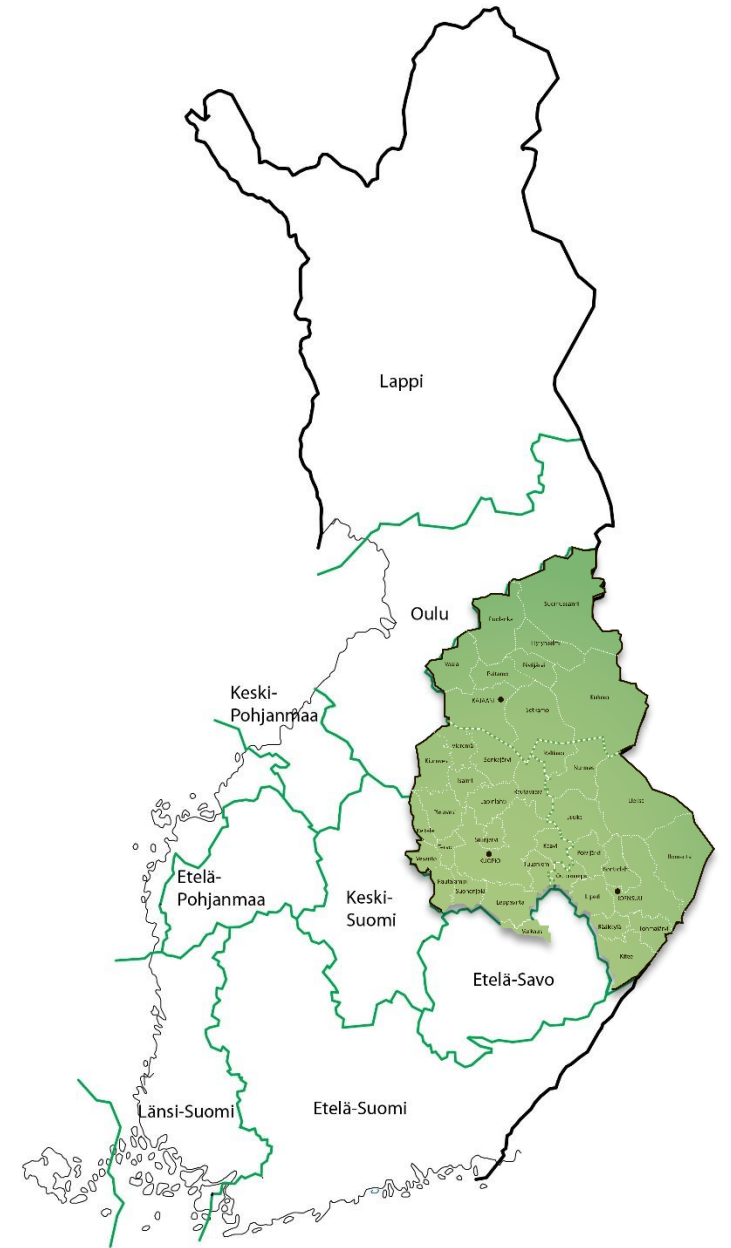
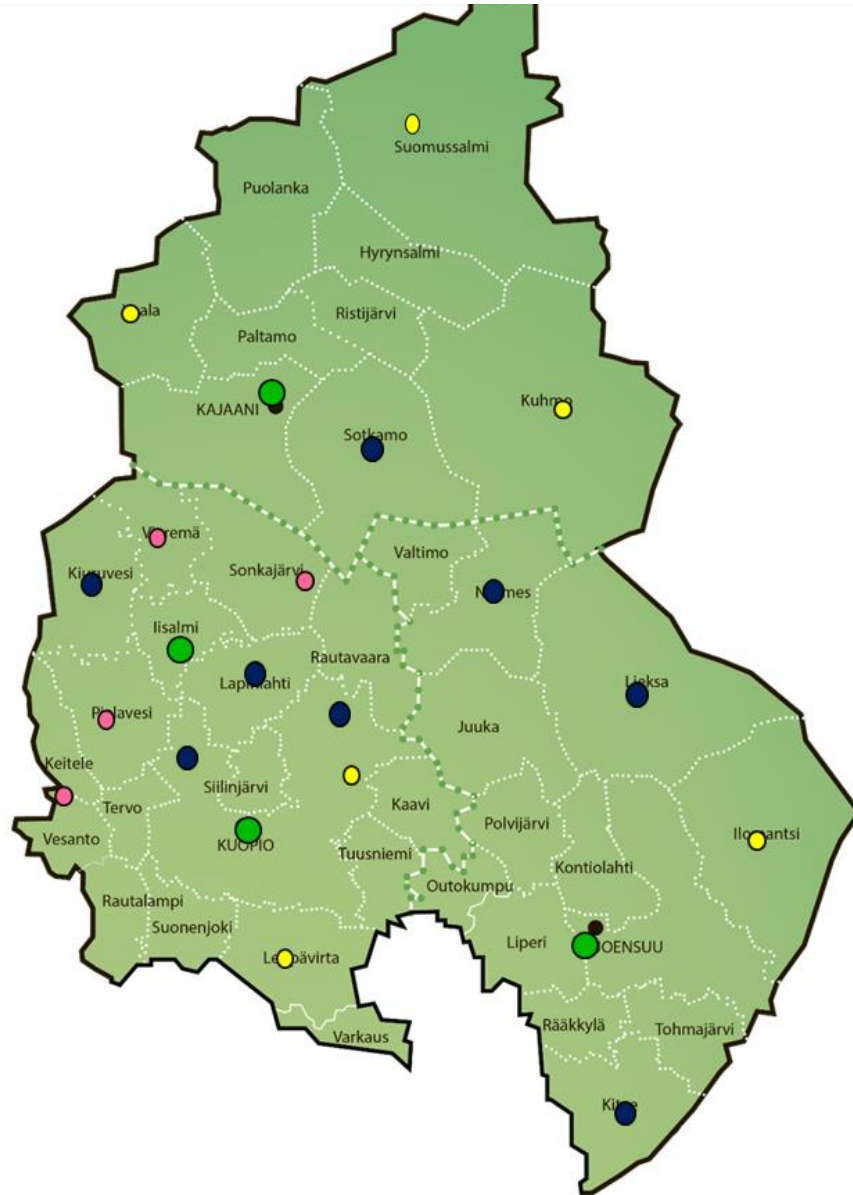
Sukupolvenvaihdoksen vaihtoehdot

Marko Nissinen

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

ProAgria Itä-Suomi

Sisältö

Omistajanvaihdokseen valmistautuminen

Omistajanvaihdoksen toteutustapoja

Omistajanvaihdos prosessina

Maatalousyhtymä

SPVn jälkityöt

Omistajanvaihdokseen valmistautuminen

Omistajanvaihdos on osa elämää

Henkinen valmistautuminen

- Tavoitteena positiivinen muutos
- Siirtyminen elämänvaiheesta toiseen
- Perhekeskustelut
- Sukupolvenvaihdos merkitsee usein luopumista lähes kaikesta
 - Luopuminen turvallisuus- ja riippumattomuustekijöistä joiden varaan elämä on rakentunut
 - Arjen sisältö muuttuu

Käytännön valmistelut

- Jatkajien kouluttautuminen
- Tilan kehittäminen ja investoinnit
- Asumisjärjestelyt
- Kauppahinnan määrittäminen ja maksuvalmiuden suunnittelu

”Tieto siitä, että jotkut asiat kuuluvat tiettyyn elämänvaiheeseen ja ovat kaikille yhteisiä, saattaa helpottaa asian hyväksymistä.”

Mieli.fi

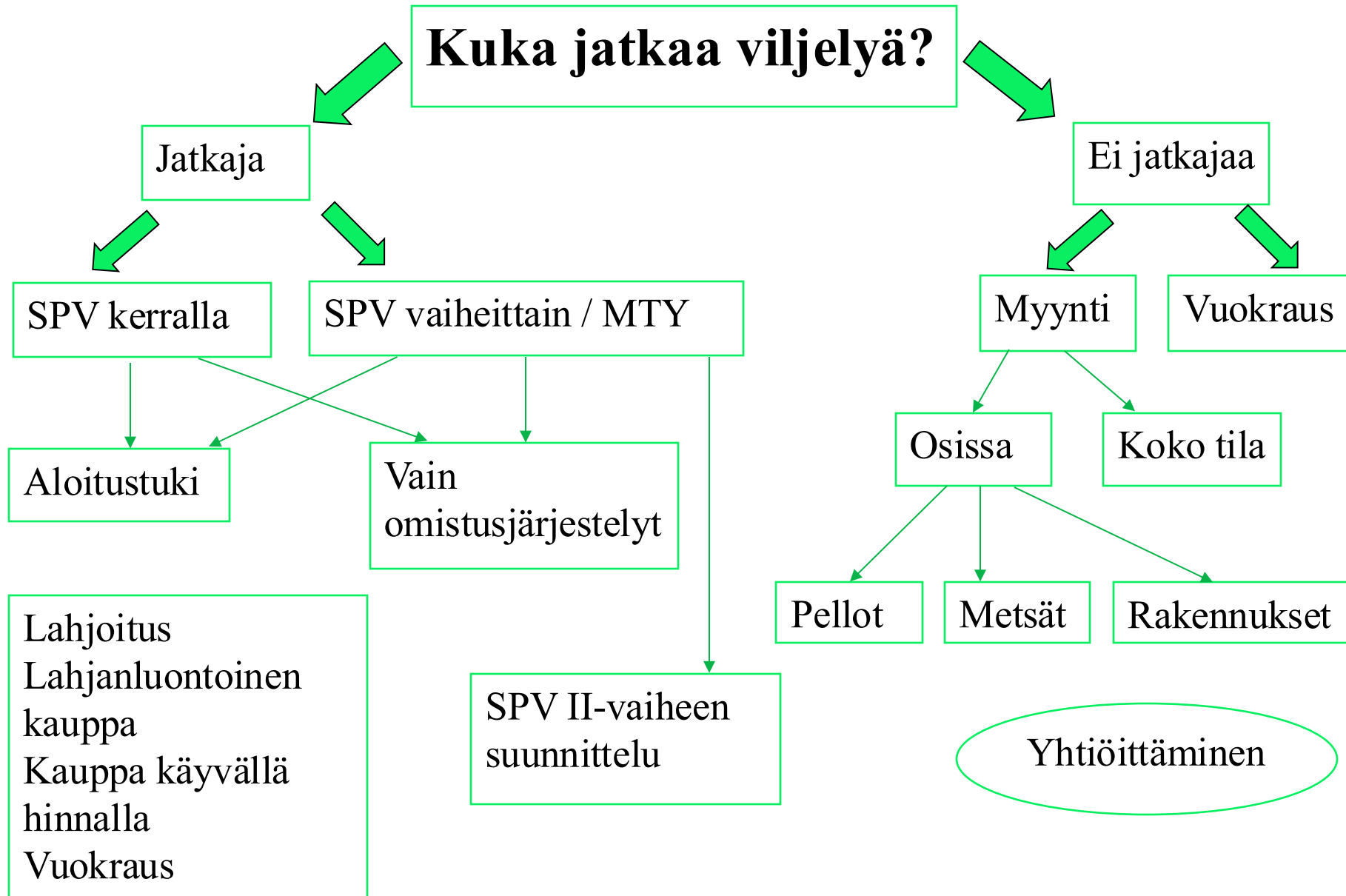
Luopujien tavoitteita

- Tila pidetään jatkamiskelpoisena
- Pidetään tila jakamattomana
- Tila pysyy suvun hallussa
- Toimeentulo turvataan
- Muiden sisarusten huomioiminen oikeudenmukaisesti
- Tehdään kauppa eläkeiän kynnyksellä ja turvataan asumisjärjestelyt
- Nautitaan eläkepäivistä terveenä ja ihmissuhteet pysyvät hyvinä

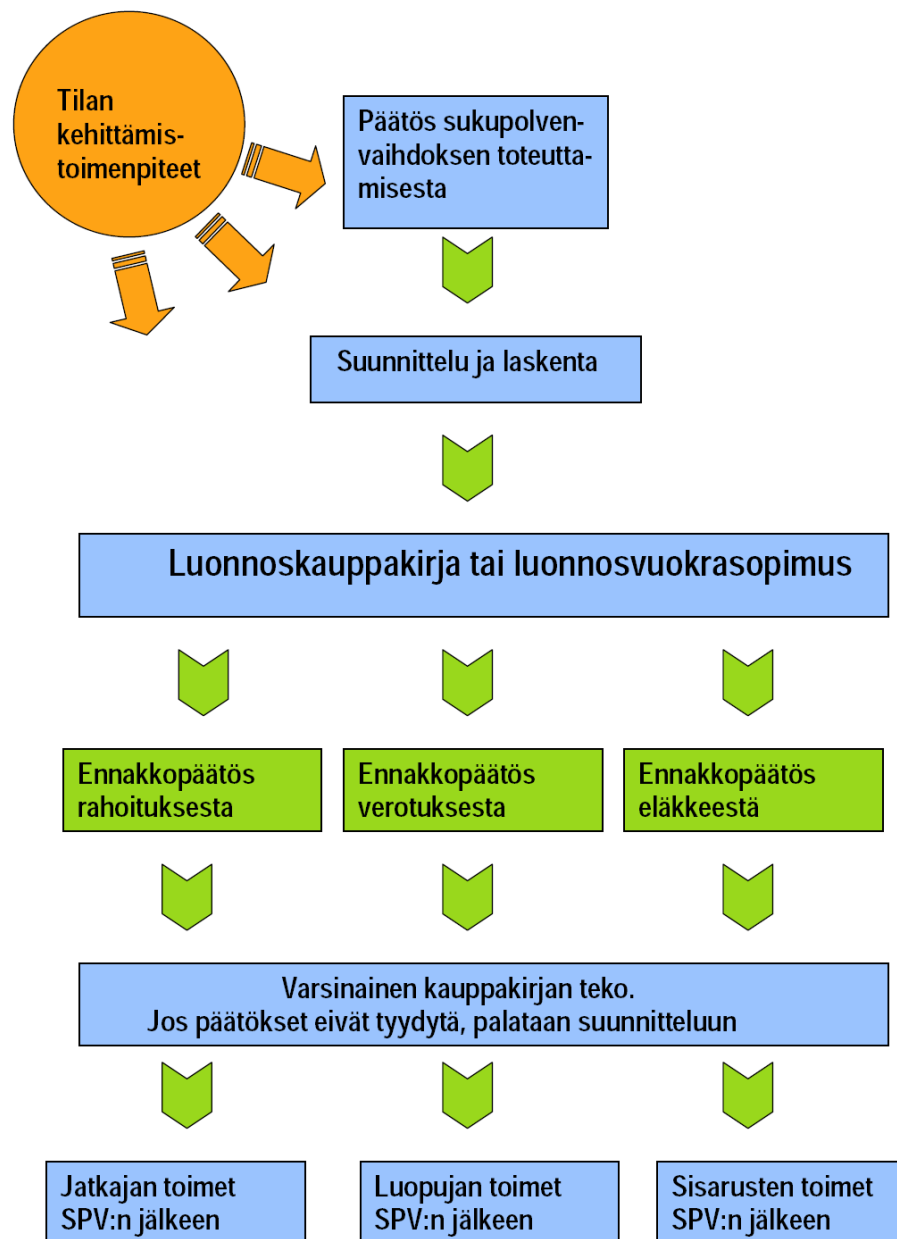
Jatkajien tavoitteita

- Selvitään maksuista tilan tuotoilla
- Saadaan toimeentulo tilalta
- Maatalouden harjoittaminen koetaan liiketoiminnaksi
- Jatkaa vanhempien tekemää työtä (halutaan olla maalla)
- Itsenäisen työn mielekkyys
- Ihmissuhteet säilyvät hyvinä
- Jäisi aikaa myös harrastuksille ja vapaa-ajalle

Omistajanvaihdoksen toteutustapoja

Sukupolvenvaihdoksen kulku

Toteutus aina tilan yksilölliset tarpeet huomioiden

Avoin perhekeskustelu

Neuvonta prosessissa

Aikaa sukupolvenvaihdosprosessiin varattava riittävästi!

- Mielellään 1-2 vuotta, min. puoli vuotta ennen vaihdosta

Neuvontatyö kestää alkukartoituksesta jatkajien ensimmäiseen veroilmoitukseen keskimäärin 2-5 vuotta

Kauppahinnasta

- Usein esitetään kysymys, mikä on sopiva kauppahinta?
 - Neuvojan tehtävä ei ole sanella sopivaa kauppahintaa
 - Vaikuttavia tekijöitä:
 - Entiset velat
 - Eläkkeen suuruus/ pääseekö eläkkeelle
 - Korvausinvestointivelat
 - Asumisjärjestelyt
- =
- Luopujien elintaso pysyy eläkkeellä mukavana
 - Jatkajat selviävät velasta ja pystyvät kehittämään tilaa ilman, että kädet ovat sidotut vuosikausiksi

Maatalousyhtymä

Mikä on yhtymä?

- Yhtymä on laskentayksikkö, joka tekee kirjanpidon ja yhden veroilmoituksen
- Yhtymä ei omista mitään (esim. koneet yhteisiä tai jonkun omia)
 - Poistolaskelmassa kuitenkin yhdistetään
- Yhtymällä ei ole velkaa
- Yhtymä ei maksa veroja
- Yhtymän tulos verotetaan osakkaiden tulona
 - Ansiotulo työpanoksen mukaan, pääomatulo osakkaan omistuksen mukaan (omat nettovarallisuuslaskelmat)
- Päätöksen teossa tarvitaan jokaisen osakkaan suostumus, vaikka nuvia haettaessa nuorella oltava 51% omistus -> ei anna yksinoikeutta tehdä päätöksiä

Vaiheittainen sukupolvenvaihdos

Plussat

- Nuori saadaan mukaan päätöksentekoon
- Omaisuutta voidaan ostaa nuoren nimiin yhtymävaiheessa
- Osaamista saadaan siirrettyä
- Enemmän vastuullisia yrittäjiä (rahoittaja)
- 1-vaiheessa aloitustuki ja korkotukilaina
- Henkilöriski pienenee
- Työvuorot

Miinukset

- Ei investointituen korotusta (10%)
- Ei nuoren viljelijän ha-tukea
- 2-vaiheessa ei saada korkotukilainaa tai varainsiirtoverovapautta (jos yrittäjätulo jää alle 12 000 € ei katsota yritystoiminnan alkaneeksi)
- Riskinä ettei nuoria oteta päätöksentekoon
- Jos 1-vaiheessa ei suunnitella yhtymän elinkaarta, 2-vaihe voi olla kauppahinnalta kallis
- Nuorilla voi olla intoa kehittää ja tehdä muutoksia, mutta vanhemmilla halu jäähdytellä (yhteinen päämäärä tilantulevaisuudesta)

Sukupolvenvaihdoksen jälkeen

Sukupolvenvaihdoksen jälkeen

- Pankki
- ELY-keskus
- Mela
- Maaseututoimisto
- Maanmittauslaitos
- Verohallinto
- Vakuutukset (omaisuus ja henkilöt)
- Testamentti, avioehdot, edunvalvontavaltakirja
- Perintösuunnittelu (sisarukset)

Kaikki asiapaperit pitää tallettaa mahdollista tarvetta varten!

Neuvo- järjestelmä

- Jokaisella tilalla käytettävissä 10 000 € Neuvo-palveluihin
- Tuntihinta 75 € /h, josta asiakas maksaa alv:n osuuden neuvontatyöstä ja matkoista, jonka lisäksi tulee pieni omarahoitusosuus.
- Voidaan hyödyntää
 - Sukupolvenvaihdosneuvontaa
 - Investointien alustavaa suunnittelua
 - Yhtiöittämissuunnittelu
 - Viljelyn ja kotieläintuotannon kannattavuuteen liittyvät asiat
 - Katetuottolaskelmat ja tuotantokustannuslaskelmat
 - Maksuvalmiuden suunnittelua, budjetointia ja velkaneuvontaa

”Keskeisimpien sidosryhmien myötävaikuttama positiivinen tapahtuma, jonka osapuolet perhepiirissä päättävät”

-Kyösti Laajalahti

KIITOS!

ProAgria

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin